

ובדרכי אבותינו

עלון שבועי שע"י תלמוד תורה 'עשרת חיים' לבני תורה ק"ק תימן יע"א
בנשיאות מרן הגאון רבי יצחק רצאבי שליט"א

רח' הרא"ש 2 אלעד, ישראל. טל: 03-9097022

הגיליון מופץ בכל בתי הכנסת ק"ק תימן בעיר אלעד ועוד..

פניני הלכה

נמצא בעמוד השלישי

בנתיבי החינוך

הרב אליהו נהרי שליט"א מנהל הת"ת

ובני ישראל פרו וישרצו וירבו ויעצמו במאד מאד: וכאשר יענו אותו בן ירבה וכן יפרץ: (שמות א. ז, יב)

מובא במדרש הגדול למהר"ד עדני זצ"ל, על פס' פרו וישרצו. מלמד שהיו מולידין כשרצים הללו וכדגים וכעקרבים. הדג משריץ ששה והעקרב ששים. דבר אחר וישרצו. תרין אמורין חד אמר אם לגדול שבשרצים את מדמה אותן, והיא עכברא, ילדא שיתא, ואם לקטן שבשרצים את אדמה אותן, והיא עקרבא, ילדא שתין. דבר אחר פרו וישרצו. שהיו מולידין שנים שנים בכרס אחת דכתיב פרו. רבנן אמרי ששה בכרס אחת, דכתיב פרו וישרצו וירבו ויעצמו במאד מאד. ואית דאמרין שנים עשר בכרס אחת, דכתיב פרו וישרצו וירבו ויעצמו. לשון רבים כולהון. אמר ר' לוי ששים רבוא תינוקות עיברו נשיהם שלישראל בלילה אחת וכולן הושלכו ליאור ועלו בזכותו של משה, שנאמר ויאמר משה שש מאות אלף רגלי (במדבר יא כא), לרגלי עלו כלן. עכ"ל.

עם ישראל עם כל השעבוד הרב וההרג המרובה אשר עשו להם המצרים הרשעים וכמובא במדרשים שאם לא הספיקו לעשות את מתכונת הלבנים, היו מניחים תינוקיהם במקום לבנים, והיה פרעה שוחט בכל יום יום ערב ובקר מאה וחמישים תינוקות בכדי לרחוץ בדמם שיתרפא מצרעתו. אעפ"כ לא נמנעו מלישא נשים ולפרות ולרבות. וכמו שמביא המדרש הגדול על פס', בעבודה קשה בחומר ובלבנים ובכל עבודה בשדה את כל עבודתם אשר עבדו בהם בפרך (שם א. ט). רב ושמואל דאמרי נאמר כאן עבדה בפסוק זה ארבעה פעמים, מלמד שהיה שעבוד מצרים קשה מארבע מלכיות. ובכל עבודה בשדה. מה ת"ל בשדה וכי בעיר לא היו עובדין. אלא אמרו להן האנשים ילינו בשדה והנשים ילינו בעיר, כדי למעטן מפריה ורביה. והיו הנשים מחימות חמין ומוציאות לבעליהן ומנחמות אותן ואומרות להן לא לעולם מצרים משעבדין אתכם סוף שהקב"ה גואלכם מידם ומתוך שמתנחמין אוכלין ושותין ונוקקין להן ופרין ורביין, כענין שנאמר רבבה כצמח השדה נתתיך ותרבי ותגדלי (יחזקאל טו ז). ומה היה שכרן, אמר ריש לקיש זכו לשתי בזות, בזת מצרים ובזת הים. ועליהם הוא אומר אם תשכבון בין שפתים, בשכר שתשכבון בין שפתים, תזכו כנפי יונה נחפה בכסף ואברותיה בירקרק חרוץ (תהלים סח יד). עכ"ל. והוא מה שדרשו חז"ל על פס' 'במראות הצובאות' (שמות לח. ח) מובא ברש"י שם בזה"ל: בנות ישראל היו בידן מראות, שרואות בהן כשהן מתקשטות, ואף אותן לא עכבו מלהביא לנדבת המשכן, והיה מואס משה בהן, מפני שעושים ליצר הרע, אמר לו הקב"ה קבל, כי אלו חביבין עלי מן הכל, שעל ידיהם העמידו הנשים צבאות רבות במצרים, כשהיו בעליהם יגיעים בעבודת פרך, היו הולכות ומוליכות להם מאכל ומשתה ומאכילות אותם, ונוטלות המראות, וכל אחת רואה עצמה עם בעלה במראה, ומשדלתו בדברים, לומר אני נאה ממך, ומתוך כך מביאות לבעליהם לידי תאוה, ונוקקות להם, ומתעברות ויולדות שם, שנאמר תחת התפוח עוררתך (שיר השירים ה, ה), וזה שנאמר במראות הצבאות. עכ"ל.

ואחד המיוחד שבעם, הוא עמרם שגירש את אשתו יוכבד, חזר ונשא כמובא במדרש הגדול על פס' וילך איש מבית לוי (שם ב. א). זה הוא שאמר הכתוב דברי חכמים בנחת נשמעים מזעקת מושל בכסילים (קהלת ט יז). נאמר הפיסוק הזה כנגד בית דין שלישראל שגזרין גזירה בצנעה וגזירתן מתקיימת אבל אומות העולם אעיפ שגזרין גזירות בפרהסיא ומעבירין כרוזות אין גזירתן מתקיימת, שכן את מוצא בפרעה הרשע שהיה גזר גזירות על ישראל ואין אחת מהן מתקיימת. כיון שראה עמרם ובית דינו שגזר פרעה כך מיד ישבו אף הם ואמרו מה אנו מולידין בנים והן מטילין אותן ליאר מוטב שניבטל מפריה ורביה, ופירש כל אחד מאשתו ואף עמרם פירש מאשתו. באת מרים אצל אביה ואמרה לו גזירה שלכם קשה משלפרעה, פרעה גזר על הזכרים ואתם גזרתם על הזכרים ועל הנקבות. פרעה הרשע ספק גזירותיו מתקיימין ספק אין מתקיימין אבל אתה צדיק ותגזר אומר וקם לך (איוב כב כח), ולא עוד אלא שראיתי ברוח הקודש שעתיד לצאת ממך בן שהוא מושיע את ישראל. כיון שראה המשך בעמוד הבא

יורטו משפע בריכה העליונה, נדיבי עמא, האנשים הרבים היקרים האהובים והצעועים, החפצים בעילום שמם ומהזיקים טיבותא לנפשם. ימלא ה' ב"ה כל משאלות לבם לטובה, ויראן ברכה בעמלם, והיה כל יוציא ת"ח גדולים, עושים רעון יוצרם באהבה ובשמה מתוך בריאות איתנה ואריכות ימים ושנים ורעננים, אג"ר

בנתיבי החינוך

פתרונות 'לפרשת ויחי'
אחודה חידה! פרשת ויחי ניכרת בסופה
 אך בלועה בראשיתה, מפני שהסתתם
 מישראל צרת השעבוד, ומיעקב קץ
 הגאולה.
הזוכה בהגרלה: יצחק עמרן.
מי בתמונה: טרם נפתרה!

המשך מהעמוד הקודם עמרם כך הלך לבית דין וביטלו את הגזירה והחזיר את יוכבד לכך נאמר וילך איש מבית לוי ויקח את בת לוי. עכ"ל. וקיים בעצמו 'מכל מלמדי השכלת' (תהילים קיט. צט).

ובדורות שלפנינו עד הדור האחרון בתימן, נהגו לישא כמה וכמה נשים ופרו ורבו וחי בשלום בדרך התורה הסלולה. ואף הגם שבתימן היו מתים רבים בילדותם עקב מחלות וכו"ב, לא הצרו והמרו כנגד בורא עולם אלא קיבלו הכל באהבה מאתו יתברך.

ובזמננו שמנהג העולם לישא אשה אחת, יש על האדם חובה לפרות ולרבות ממנה, ולא לתרץ עצמו בתירוצי כפירה כגון, איך אני אחתן אותם! עם שניים שלושה בקושי אנו מסתדרים!! המעט שיש לי הרסו לי את הבריאות! עדיף לי להשקיע בשתיים ולא הרבה ילדים ואאבד את כולם! ב"מ מדעות כאלו וכו"ב. יש לו לאדם לזכור שכל נשמה שבאה לעולם מקרבת את הגאולה כמובא במדרש 'אין בן דוד בא עד שיכלו כל הנשמות שבגוף ואכמ"ל. וייסורים של האדם קצובים לו ועדיף שיתפרסו על רוב ילדים ולא רק על שניים שלושה ובוזה ימצא נחמה שעם כל ילד יש קושי אחד או שנים, מאשר שניים או שלושה ילדים שלכל אחד קשיים רבים. וגם יזכור שבנושא 'חינוך' יש לאדם לעשות את המוטל עליו ואין הוא קובע מה יהיה בסוף עם ילדיו, וכבר הארכנו על זאת בגיליונות קודמים. וההולך בדרך התורה שהיא הדרך הסלולה, לבו שקט ובוטח שעושה רצון יוצרו, ולאחר שישלים חייו לא יהיה עליו כל תביעה או מעילה. משא"כ האדם שמחליט על דעתו לצמצם בפריה וברביה, ידע שיצטרך לתת תשובות ומענות שיספקו את מי שאמר והיה העולם. וכשאדם מסופק מה רצון הבורא יתברך, ישאל את שלוחיו החכמים גדולי הדור, ויקיים בעצמו 'עשה לך רב והסתלק מן הספק' (אבות פ"א מ"ז).

מי בתמונה?

בין הפותרים נכונה יוגרל פרס

לרפואת והצלחת
 הרה"ג יחיאל בן
 יוסף גרפי
 בשכחע"י

מחידושי רבותינו

ובני ישראל פרו וישרעו וירבו ויעצמו במאד (שמות א. ז)

אפשר לרמוז כי ר"ת של ז' תיבות אלו ע"ה עולים בגימ' מילה פריעה. לומר שבזכות המילה זכו לפרות ולרבות למעלה מהטבע ומפני כך קנאו בהם המצרים ובקשו לבטלם מפריה ורביה וזהו שאמר אחר זה הבה נתחכמה לו וכו' וכתב מורי זקני אבי אמי כמהר"ר יחיאל בדיחי זת"ל בספר חן טוב על פסוק זה וז"ל: הבה נתחכמה לו ר"ת גי' מילה לרמוז שביטלו מהם המילה כדי שלא תגין עליהם וכמו שכתוב בספר שער הפסוקים על פסוק ויאמר אל עמו הנה עם בני ישראל רב ועצום ממנו שהוא ר"ת: העבירים. לרמוז, שגזר עליהם להעביר מהם אות ברית קודש שלא ימולו את בנייהם יעו"ש. וזהו שהסמך הכתוב, הבה נתחכמה לו שמרמו בר"ת על המילה כאמור. ולפי שראו שאף על פי שביטלו מהם המילה עם כל זה, עודם פרים ורבים כדגים על כן אמר, אין תקנה לזה כי אם לענותם במלאכת הבנין שהיא מפרכת את הגוף כמו שדרשו רז"ל על פסוק: ויעבדו מצרים את בני ישראל בפרך, בפריכה. וזהו: וישמו עליו שרי מסים למען ענותו בסבלותם ובכל זאת לא הועילה מחשבתם הרעה שכן כתיב, וכאשר יענו אותו כן ירבה וכן יפרוץ וכראות המצרים שלא יכלו להם בשום אופן אז ויקוצו מפני בני ישראל. (וירא אלדים את בני וכו' עיין פרי בשלח).

בזוהר שמות ד' ג' ד"ה ואלה שמות. ר' חייא פתח וכו' עד תלתא אינון דדחין שכינתא מעלמא וגרמין דדיווריה דקב"ה לא הוי בעלמא ובני נשא צוחין ולא אשתמע קליהון. ואלין אינון: מאן דשכיב בנדה בגין דלית מסאבו תקיף בעלמא בר מסאבו דנדה וכו' ולא עוד אלא דגרים מרעין בישין על גרמיה ועל ההוא זרעא דיוליד וכו'. מאן דשכיב בבת אל נכר וכו' רישי עמא יתפשון בכל דרא בחובא דא אי ידעין ולא מקנאין ליה וכו'. מאן דמשקר בברית קדישא וכו' מאן דקטיל בנוי ההוא עוברא דמתעברא איתתיה וגרים לקטלא ליה במעהא וסתיד בנינא דקב"ה ואומנותא דיליה וכו' ועל דא עלמא מתמוגג זעיר זעיר ולא ידיע וחרבא וכפנא ומותנא אתיין על עלמא וכו' זכאין אינון ישראל דאע"ג דהוו בגלותא דמצרים אסתמרו מכל הני תלתא: מנדה, ומבת אל נכר, ומקטול זרעא ואשתדלו בפריה ורביה וכו' בני ישראל עלו, בני ישראל נפקו, הה"ד ואלה שמות בני ישראל.

(ענף חיים' למהר"א נדאף זצ"ל)

עדים לגדולות!

עוד שני תלמידים שקיבלו על עצמם ללמוד במשך שנה שתי הלכות מידי יום ביומו, קיבלו שי סט שע"ה

לרפואת
 שירה בת נח לוי
 בשכחע"י

לרפואת
 שושנה בת יחיאל
 רייבי בשכחע"י

לזש"ק
 תומר ישראל בן יעקב
 ואודליה בת מנשה

לרפואת
 יוסף בן משה
 דנין בשכחע"י

מהליכות אבותינו

יראתם קודמת לחכמתם

מובא בספרים הקדושים, שעל אף שמעיקר דינא די בכיסוי ראש אחד, מ"מ עדיף לכסות ראשו בעוד כובע על הראש בפרט בזמן התפילה וברכת המזון ועוד. דדבר זה מוסיף יראת שמים ואימה על המניח כובע על ראשו מלבד הכיפה הקבועה.

דבר זה היה פשוט אצל אבותינו הקדושים שהיו מכסים ראשם מלבד הכיפה עוד כובע על ראשם, והנשואים מעטפים סביבו במטפחת כידוע. וגם כשהגיעו ארצה ולצערנו השתנו המלבושים בעל כרחם, רבים וטובים לא הרפו מענין עטיפת הראש בכובע נוסף, כל אחד וכובעו שונים במינם ומראיתם, הצד השווה שמכסה את הראש. ומי ששת לבו, ראה שפעמים היו מניחים את הכובע בלא משים בהיפוך האחור לפנים והפנים לאחור, או שהיה נמעך הכובע בחלקו ולא נתנו דעתם לזה. וכל זה כי שימת הכובע לראשם הוא לתכלית העניין, וע"כ לא נתנו לבם למראיתו וחיצוניותו.

ופשוט וברור לכל משכיל שאין בדברינו אלו לומר, שהאדם לא צריך להקפיד לילך מסודר ומתוקן. אלא לתת שימה על יראת ה' אשר היתה מפעמת בתוכם, ואשרי הזוכה שתפעם ברוחו יראת ה' כמותם, ולעלם יאמר אדם, מתי יגיעו מעשי למעשי אבותי, אכ"ר.

נתינת חילבה, סחוק, מיץ לימון וכיוצא בהם לתוך המרק הרוחה שבעלחת

מתוך בנין משה פ"ג הי"ב להרה"ג משה רצאבי שליט"א והערות שם

מותר ליתן חילבה, סחוק, מיץ לימון וכיוצא בהם לתוך המרק הרוחה שבעלחת ואמור שליט"א בש"ע המקוצר סימן נ"ז סעיף י"ד. וכן נוהגים. וגם אם יש במרק ירקות, כגון תפוחי אדמה, וכן בשר, שהם דבר גוש, כיון שהם בתוך מרק ובכלי שני, הרי זה מותר, כדלעיל בפרק ל"ב סעיף י"ג:

ויש מקרוב כאן בארץ ישראל, שנהגו להחמיר שלא ליתן חילבה תוך המרק החם שבקערה כנהוג, אלא מטבילים הפת תחילה במרק ואח"כ מטבילים בחילבה המונחת בקערה בפני עצמה. דאע"פ שהחילבה מין תבלין ובתבלין אין חשש בישול כמבואר במשנה ובפוסקים, מכל מקום משום דברים המעורבים בה חוששים שמא הם גם כן מקלי הבישול וכגון הכוסברה כשהיא שחוקה, עיין שו"ת בית העזרי חלק ב' סימן ס"ז אות ב'. משב"ר. והנה יש מקומות שמרתיחים החילבה תמיד סמוך אחרי עשייתה, כדי שתתקיים יותר או אולי מפני שטעמה משתבח בכך, ונמצא דלדידהו אין שייך חשש בישול זה, שאין בישול אחר בישול. עכ"ל אאמור"ר שליט"א בש"ע המקוצר שם בעיני יצחק סוף הערה ט"ל:

ועוד נראה לענ"ד שאין לחוש בנתינת החילבה במרק רותח משום מבשל, גם אם נחוש לדברים המעורבים בה שמא הם מקלי הבישול, כיון שאין לאדם צורך ותועלת כלל בבישול החילבה במרק, ואין נתינתה במרק כדי שתפלוט טעם במרק, אלא משום הנאת אכילתה בלבד ביחד עם המרק כידוע, ולכך אין בה משום בישול בכהא"י גוונא, לפי מה שכתב הרמב"ם בפרק ט' הלכה ג' שדבר שאינו צריך בישול כלל פטור, ובעניינינו שנתנו לכלי שאינו על האש הוא מותר לכתחילה. וכיו"ב כתב בערוך השלחן סימן ש"ח אות כ"ב. וכמובא בדברינו לעיל (פרק כ"ז סעיף ט"ו, ובהערה שם בהרחבה, ובעוד מקומות שציינו שם). והוא הדין בכל זה ל"סחוק". ונפקא מינה שגם כשנוגע החילבה או הסחוק בגוש רותח שבעלחת אין לחוש, וכדלעיל בפרק ל"ב סעיף ט"ו. וכיו"ב כתבנו לקמן פרק ל"ז סעיף ד', ושם בהערה ט', יעו"ש. ונודע זה לאאמור"ר שליט"א ולאחר שעיין בזה הסכים לדברינו:

בדרכיהם אתהלך...

לא מכית החיים ישועתך? (ח"א)

אדמו"ר מפורסם חשוך בניס, שיחר עם זוגתו לפתחו של רבנו חיים סנואני. בקשה אחת היתה בפיהם, שיעורר עליהם רחמי שמים ויברכם שיפקדו בזרע קדש בר קיימא... דמעות צער וכאב נקוו בזויות עיניהם של האדמו"ר ואשתו, עת שחו לפניו את מועקת לבם הממלאה אותם זה שנים רבות.

רבנו חיים נעתר לבקשתם, והתפלל להשי"ת שיפקדם בילדים. אולם, עבר חודש ואשת האדמו"ר לא נתעברה. רבנו חיים השתתף בצער בני הזוג, ושוב שפך שיח לפני יושב מרומים כשהוא מתחטא ומתרצה כבן אצל אביו, שיחוס וירחם על האדמו"ר ואשתו ויפקדם בזרע קדש... אך הישועה בוששה לבוא ואשת האדמו"ר עדיין לא נפקדה.

עובדה זו הסיבה צער עמוק לרבנו, שהצר עד מאוד מדוע אין הברכה מתקיימת באדמו"ר ואשתו, וכי אין הם כלים הראויים לברכה?! — משמים, ראו את עגמת נפשו של הצדיק וגילו לו, שבערב ראש חודש הקרוב תתברר לו הסיבה המעכבת.

המשך אי"ה ב"נ בשבוע הבא

מבצע 'תפילה בהתמדה' אשר זכה

וקיבל סידור מתנה

ה"ה
ד"ר
פ"ד
נ"י
יה"ר שיתקבלו
תפילותיו ברצון,
אכ"ר

ישראל אשר בך
אתפארו

התלמיד הנעים
אחרון אברהם נ"ו
מתגאה ביהדותו,
והוציא מרצונו
פראותו לפנים לאות
ולתפארת כמנהג
אבותינו הקדושים

לעילוי נשמת חיים בן יחיא נהרי ז"ל, אוריאל אהרן בן אליהו פרץ ז"ל,

דוד בן סעיד בשארי ז"ל, יוסף בן יחיא נהרי ז"ל, ר' אברהם בן יצחק דאוד טביב זצ"ל,

יפה בת יחיא נהרי ע"ה, תנצב"ה

תפארת בנים

להתרגש כל פעם מחדש! ילדים בגילאי 3-4-5 עלו לקרוא בס"ת בפרשת ויחי 'בנימין' כמנהג אבותינו הקדושים, הלא המה הילדים הצדיקים: אשר וקחי נ"י אליהו חסיד נ"י ינון קרני נ"י בניה נהרי נ"י דוד נהרי נ"י נתן וקחי נ"י. יה"ר שיגדלו במעלות התורה והיראה בדרך ישראל סבא, ויהיו תלמידי חכמים נבונים וידועים, מאירים בתורה ובמעשים טובים כאבותינו הקדושים והטהורים.

תלמידי כיתה א' חוגגים סיום פרשת לך לך לאחר שלמדה כולה בעל פה בשנון וידעה בלע"ה. יה"ר שיזכו לכרך על גמרה של תורה, אכ"ר

גני ילדים / תלמוד תורה

"עטרת חיים"

ע"ש המהרי"ן ורובה"ק זצוק"ל
לבני תורה ק"ק תימן - אלעד
רח' הרא"ש 2 טל: 03-9097022
בנשיאות ובהכוונת מנ"ח הגאון הרב יצחק רצאבי שליט"א
בראשות הרב אליהו נהרי שליט"א

לק"י

זה הזמן להוסיף בקדושה, בתורה וביראת שמים טהורה וצרופה, עם שמירת מסורת אבותינו הקדושים.

הודעה בדבר רישום לשנת הלימודים תשפ"ב

הננו להודיע לציבור בני התורה כי נפתחה ההרשמה לשנה"ל תשפ"ב הבעל"ט

לגני הילדים גילאי 3-4-5
לכיתות התלמוד תורה

יש להצטייד
בצילום ת"ז
של שני ההורים
+ סכח

ב'עטרת חיים' שומרים על קדושת הילדים
בבסוד הסעות למוסדות, לנרשמים חדשים
פרטים בפ"ל: 050-4150896 באדיבות התורמים היקרים
לרישום:

יש להגיע למזכירות הת"ת רח' הרא"ש 2, או להתקשר לטל: 03-9097022

אין בהרשמה התחייבות לקבלת התלמיד | קבלת התלמיד מותנית באישור ועדת הקבלה

חכמי תימן

הרב מעודד בן הרב יחיא בדיחי זצ"ל חי לפני כמאה וחמישים שנה, בנו של הרב יחיא בדיחי מחבר ספר 'חן טוב' על התורה. השלים את חיבור אביו מפרשת ראה ועד סוף התורה. תנצב"ה.

על זכותם העולם עומד...

התודה...

ו הברכה...

לגברת הנכבדה היקרה והחשובה, אשר יושבת על כנה בעתה, וחפצה בעילום שמה וידה רב לה בחיזוק מסורת אבותינו הנאמנה. יה"ר שיתמלאו כל משאלות לבך לטובה, ותראינה כל בניה גדלים בעולמה של תורה, לומדים בישיבות הקדושות יראים ושלמים, עושים רצון שוכן שהקים באהבה ובשמחה ובתמים, מאירים את העולם בתורה וביראת שמים, מתוך בריאות איתנה וארניות ימים ושנים, אכ"ר

הערות, הארות ותשובות לחידות ניתן לשלוח לפקס: 03-9130009 או במייל: e0504150896@gmail.com

לזשיק

יובל בן דוד

ורות בת זכריה

לזשיק

שלום בן יעקב ומירב

טליה בת מנשה